

Målnummer:	Ö1616-16	Avdelning:	1
Domsnummer:			
Avgörandedatum:	2017-04-07		
Rubrik:	Finns det särskild anledning att befara att en försändelse översänd genom förenklad delgivning inte kommer att nå fram till den sökta, ska annan delgivningsmetod användas. Bedömningen ska göras objektiverat.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 4 § delgivningslagen (2010:1932)• 51 kap. 22 § rättegångsbalken (1942:740)		
Rättsfall:	NJA 2016 s. 189		

REFERAT

Västmanlands tingsrätt dömde den 1 september 2015 M.C. för två fall av misshandel till fängelse i fyra månader. Han förpliktades även att betala skadestånd till två målsägande.

Svea hovrätt

M.C. överklagade domen i Svea hovrätt och yrkade att åtalet och skadeståndstalan skulle ogillas.

Hovrätten kallade till huvudförhandling som skulle äga rum den 22 mars 2016. M.C. infann sig inte till huvudförhandlingen.

Hovrätten (hovrättsråden Mats Walberg och Kenneth Nordlander, referent, tf. hovrättsassessorn Marcus Karlberg samt två nämndemän) anförde i beslut den 22 mars 2016 följande.

Skälen för beslutet

M.C. har kallats att infinna sig personligen till huvudförhandlingen, men har inställt sig endast genom sitt ombud. Det är inte sannolikt att han har godtagbara skäl (laga förfall) för att inte komma till förhandlingen. Hovrätten anser sig inte kunna avgöra målet i hans frånvaro. M.C:s överklagande har därför förfallit (51 kap. 21 § första stycket RB).

Beslut

M.C:s överklagande har förfallit och kommer därför inte att prövas.

M.C. ansökte i hovrätten om att hans överklagande skulle tas upp på nytt.

Hovrätten (hovrättsråden Mats Walberg och Gunilla Schöldström samt tf. hovrättsassessorn Marcus Karlberg, referent) anförde i beslut den 23 mars 2016 följande.

Skälen för beslutet

M.C. delgavs information om förenklad delgivning genom stämningsman den 22 juli 2015. Han har därefter inte anmält någon annan adress än den som angavs i information om förenklad delgivning. Han har därför blivit delgiven kallelse till hovrättens huvudförhandling i behörig ordning. Han har följaktligen inte gjort

sannolikt att han hade godtagbara skäl (laga förfall) för sin frånvaro vid huvudförhandlingen den 22 mars 2016, som han inte kunde anmäla i tid. M.C:s ansökan ska därför avslås.

Beslut

Hovrätten avslår M.C:s ansökan om att målet ska tas upp på nytt.

Högsta domstolen

M.C. överklagade hovrättens beslut att överklagandet hade förfallit och hovrättens beslut att inte återuppta målet och begärde att HD skulle förordna att målet åter skulle tas upp i hovrätten.

Hovrätten yttrade sig över vad M.C. hade anfört.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, justitiesekreteraren Anu Rintala, föreslog i betänkande att HD skulle meddela följande beslut.

Skäl

Punkterna 1-5 motsvarar i huvudsak punkterna 1-4 i HD:s beslut.

6. Om ett överklagande har förfallit ska målet återupptas om klaganden för sin underlåtenhet att infinna sig personligen hade laga förfall som han inte kunde anmäla i tid (51 kap. 22 § första stycket RB). Laga förfall är då någon genom avbrott i allmänna samfärdseln, sjukdom eller annan omständighet, som han eller hon inte bort förutse eller rätten annars finner utgöra giltig ursäkt, har hindrats att fullgöra vad som ålegat honom eller henne (32 kap. 8 § första stycket RB). Den omständigheten att en kallelse till huvudförhandling inte delgetts kan utgöra laga förfall (se t.ex. NJA 2007 s. 75, NJA 2004 N 20 och NJA 1995 C 44).

7. Förenklad delgivning sker genom att handlingen som ska delges skickas till delgivningsmottagaren och att det närmast följande arbetsdag skickas ett kontrollmeddelande om att handlingen har skickats (22 § delgivningslagen, 2010:1932). Vid förenklad delgivning ska handlingen och kontrollmeddelandet skickas till delgivningsmottagarens senast kända adress (23 § delgivningslagen). Den förenklade delgivningens rättsliga konstruktion gör det särskilt viktigt att försändelser skickas till korrekta och aktuella adresser. Delgivningssättet får inte användas om det med hänsyn till förhållandena i det enskilda delgivningsärendet framstår som olämpligt (4 § delgivningslagen).

8. Av handlingarna i målet framgår att M.C:s adress i kallelsen till huvudförhandlingen den 22 mars 2016 angetts vara c/o M.M. S:t Annegatan 23 A, 611 33 Nyköping. M.C. har gjort gällande att kallelsen skickats till fel adress. Den adressuppgift som hovrätten har hänfört sig till har visserligen förekommit i inlagorna till hovrätten. Av utredningen framgår dock också att M.C. i juli 2015 delgetts stämning och kallelse till huvudförhandlingen i tingsrätten genom stämningssman och att han i samband med det upplyst om att han flyttat från Nyköping. Mot bakgrund av de oklarheter som således funnits kring den aktuella adressen i Nyköping kan förutsättningar för att tillämpa förenklad delgivning på sätt som skett inte anses ha förelegat. M.C. har alltså inte rätteligen blivit delgiven kallelse till huvudförhandlingen.

9. Omständigheterna är därmed sådana att M.C. gjort sannolikt att han för sin underlåtenhet att inställa sig till förhandlingen hade laga förfall som han inte kunde anmäla i tid. Hans yrkande om att målet åter ska tas upp i hovrätten ska därför bifallas.

HD:s avgörande

Se HD:s beslut.

HD (justitieråden Stefan Lindskog, Johnny Herre, Dag Mattsson, Sten Andersson och Petter Asp, referent) meddelade den 7 april 2017 följande beslut.

Skäl

1. M.C. dömdes av tingsrätten för två fall av misshandel till fängelse i fyra månader. M.C. överklagade domen. Hovrätten kallade M.C. till huvudförhandling genom förenklad delgivning.
2. M.C. uteblev från huvudförhandlingen. Hovrätten förklarade i beslut att hans överklagande hade förfallit och att det därför inte skulle komma att prövas. Hovrätten har därefter avslagit M.C:s ansökan om återupptagande.
3. M.C. har överklagat såväl hovrättens beslut att förklara hans överklagande förfallet som hovrättens beslut att inte återuppta målet. Som skäl för sitt överklagande har M.C. anfört att han inte har blivit delgiven kallelse till huvudförhandlingen och att han därför inte kände till att förhandlingen skulle hållas.
4. Enligt 54 kap. 3 § första stycket RB får en part, som har rätt att ansöka om återupptagande av ett mål som har avgjorts genom slutligt beslut, inte överklaga det slutliga beslutet. Hovrättens beslut att överklagandet har förfallit får således inte överklagas. M.C:s överklagande i den delen ska därför avvisas.
5. Frågan är då om det finns skäl att ändra hovrättens beslut att avslå M.C:s ansökan om återupptagande. För att målet ska återupptas förutsätts enligt 51 kap. 22 § första stycket RB att klaganden har haft laga förfall, som han inte har kunnat anmäla i tid, för sin underlåtenhet att inställa sig personligen. Om M.C. inte har blivit rätteligen delgiven måste han anses ha haft laga förfall i den mening som avses i bestämmelsen.
6. Enligt 4 § första stycket delgivningslag (2010:1932) ska delgivnings sätt väljas med utgångspunkt i att det ska vara ändamålsenligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning och medföra så lite kostnader och besvär som möjligt. I andra stycket föreskrivs att delgivning inte får ske på ett sätt som är olämpligt med hänsyn till omständigheterna i delgivningsärendet.
7. I målet har den adress som använts vid den förenklade delgivningen angetts i överklagandet till hovrätten. Samma adress är också angiven i tingsrättens dom. Av handlingarna i målet framgår emellertid att M.C., i samband med att han delgavs stämning och kallelse till förhandlingen i tingsrätten, uppgav att han hade flyttat från den adress som förekommer i överklagandet och nu var hemlös. Han kunde dock nås via polisstationen i Flemingsberg. Polismyndigheten har tillställt tingsrätten en handling med dessa uppgifter.
8. Hovrätten får visserligen anses ha på ett korrekt sätt tillämpat bestämmelserna om hur förenklad delgivning ska gå till. Delgivnings sättet får emellertid användas enbart där detta är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i delgivningsärendet (4 § andra stycket delgivningslagen). Finns det särskild anledning att befara att en försändelse översänd genom förenklad delgivning inte kommer att nå fram till den sökta, ska alltså annan delgivningsmetod användas.
9. Det kan i och för sig sägas att det saknades anledning för hovrätten att närmare undersöka huruvida den adressuppgift som förekommer i såväl tingsrättens dom som överklagandet var riktig. Ställningstagandet till om en delgivning ska anses ha skett på ett korrekt sätt ska emellertid göras objektiverat och på grundval av de faktiska omständigheterna i delgivningsärendet (jfr NJA 2016 s. 189 I p. 8).

10. I detta fall hade M.C. tidigare meddelat att han inte längre kunde nås på den aktuella adressen och det hade framgått att hans boendeförhållanden var osäkra. Under dessa omständigheter var det inte lämpligt att delge M.C. genom förenklad delgivning. Det saknades därmed förutsättningar att använda den delgivningsformen.

11. Det har inte framkommit något som tyder på att M.C. på något annat sätt har fått del av kallelsen. Det finns mot denna bakgrund förutsättningar för att målet ska återupptas enligt 51 kap. 22 § första stycket RB. Hovrättens beslut om att inte återuppta målet ska följaktligen ändras.

HD:s avgörande

HD avvisar överklagandet av hovrättens beslut den 22 mars 2016 att M.C:s överklagande har förfallit.

Med ändring av hovrättens beslut den 23 mars 2016 att avslå M.C:s ansökan om återupptagande förordnar HD att målet åter ska tas upp i hovrätten.

HD:s beslut meddelat: den 7 april 2017.

Mål nr: Ö 1616-16.

Lagrum: 4 § delgivningslagen (2010:1932), 51 kap. 22 § RB.

Rättsfall: NJA 2016 s. 189.

Sökord: Förenklad delgivning; Återupptagande av mål
